

Thorsdagen den 18 April 1867.

Kammaren sammanträdde kl. 10 f. m.

Justerades 3 protokollsutdrag för den 17 dennes.

Herr Björck: Det må ursäktas mig, att jag ber att få göra ett tillägg till mitt anförande i går, i afseende på religionsfrihetsfrågan. Jag refererade mig till hvad jag i samma ämne anförde i början af riksdagen; och jag ber att få något närmare utveckla hvad jag då sade, på det att det icke må synas, som om jag tillbakatagit något deraf. Jag framställde två sidor af denna sak, dels den, som kan väcka bekymmer och förekomma nedslående, och dels den, som kan anses innebära något lugnande och lugnande. Jag vill nu upprepa något i båda dessa hänseenden. Jag har sagt, att då Svenska Staten är byggd, såsom samhällen i allmänhet varit, på religionens grund, och för sin del hvilat på den evangeliska kristendomen, är allt, som synes innebära afsteg från detta, en anledning till ledsnad. Ty det kommer icke blott att innefatta ett förnekande af grundvalen för Staten, utan äfven att medföra många rubbningar i samhällslifvets förhållanden, ja flera olägenheter än man i förväg kan beräkna. Äfven fruktar jag, såsom jag sagt, att folket icke är rätt fast och moget i sin uppfattning af den evangeliska tron, för att kunna stå emot tryckningen af fremmande trosbekännare och å sin sida kunna inverka välgörande på dem. Men också måste man, om man aktar närmare på de förhållanden, under hvilka sådana frågor uppkomma eller ånyo göra sig gällande, frångå den öfvertygelsen, att det är endast eller hufvudsakligen ett framåt-skridande i bildning och humanitet, som framkallar önsknigarne i detta afseende. Det är visserligen rätt, att samvetsfriheten bör vårdas, och ingen kränkas i sin tro; men förslagen att lemna fremmande trosförvandter tillträde till Statens embeten, och alltmera utplåna den skilnad, som är i detta hänseende rotfastad, är något, som, efter min tanke, merändels uppkommer från indifferentismens grund. Vi veta, att det tidehvarf, då sådant först sattes i fråga, var i slutet af förra århundradet, då öfvertygelsen vacklade, och tillgifvenheten för den gamla tron hade sjunkit; och det är icke utan, att detsamma framskymtar äfven nu hos dem, som upptråda med dessa åsigter. Jag tror, att detta icke skulle göra sig gällande med sådan fart, om icke den bottenfästheten af kristendomen, som kallas humanitetsreligion, hade blifvit religionen hos många i vårt land, så att kristendomen anses bestå i hvad man kallar men-

niskokärlek, utan att hafva ett djupare stöd i kristendomens trosläror. Men jag vänder mig nu till den andra sidan af ämnet, hvilken innefattar något hugnande. Det är, som jag förut sagt, min tro, att det ligger i Försynens plan, som vi derföre icke kunna motverka, att genom upplösande af vissa band staterna närma sig hvarandra, och en friare vaxelverkan måste uppkomma, som till slut skall ändas med den rena Evangeliska sanningens seger. Men det är också min åsigt, att detta icke i den första och närmaste tiden blir följden, utan snarare motsatsen. Jag tror att en antikristlig anda kommer att i en förfallen kristenhet göra sig gällande, och att det uppstår svåra förhållanden för dem, som vilja stå på den positiva kristendomens grund. Men jag tröstar mig med, att allt detta ligger i Försynens plan, och att den tid skall komma, då ljusare utsigter skola realiseras, så att allt, hvad man nu beslutar och stadgar, endast är att anse såsom en öfvergångsformation. Utan tvifvel skall den tid inträffa, då enligt profetiorna folken skola andäktigt åkalla Herran, och de skilnader försvinna, som nu i det allra viktigaste söndrar dem; hvaremot de komma att förena sig i en ren uppfattning af den Evangeliska tron. Med detta hopp kan jag trösta mig öfver hvad jag befarar blifva närmaste följderna af det förslag, som nu blifvit antaget, och hvilket med nästan oemotståndlig magt gör sig gällande. Jag har velat från dessa båda sidor af saken framställa, hvad som ligger äfven i mitt första anförande, på det att hvad jag i går yttrade, icke måtte kunna anses som ett återtagande af mina förut uttalade åsikter, och jag anhåller, att hvad jag nu sagt måtte blifva i Kammararens protokoll intaget.

Företogs val af två Revisorer, till granskning af Lånekontorets i Wisby värfenskaper och förvaltning under sislidets år; och befunnos, efter valförrättningens slut, dertill hafva blifvit utsedde:

Kapten J. O. Nycander, med 37 röster;
 Handlanden J. Lindgren » 37 » .

Företogs val af två Revisors-suppleanter vid Lånekontoret i Wisby; och befunnos, efter valförrättningens slut, dertill hafva blifvit utsedde:

Apothekaren C. J. Marelius, med 38 röster;
 Handlanden J. T. Lundin » 38 » ,

sedan ordningen mellan dem blifvit genom lottning bestämd.

Föredrogs ånyo och bifölls Stats-Utskottets den 12 och 17 dennes bordlagda Utflåtande N:o 69, i anledning af väckt motion, om beviljande af anslag för inlösen af aktierna i det bolag, som verkställt omläggning af allmänna landsvägen genom Wedens och Bollebygds härader af Elfsborgs län.

Föredrogs ånyo Andra Kammararens den 12 och 17 dennes bordlagda Protokollsutdrag N:o 224, med delgifvande af Kammararens be-

slut öfver dess Tillfälliga Utskotts Utlåtande N:o 24, i anledning af väckta motioner, om utsträckning af Kronolänsmännens fribrefsrätt.

Grefve Mörner, Carl Göran: Jag kan icke biträda det förslag, som Andra Kammarens Tillfälliga Utskott framställt. Man har på sednare tider haft för afsigt att, genom inskränkning af fribrefsrätten, bringa större ordning och reda i brefbefordringsväsendet, och då man derjemte beredt korrespondenten en högst betydlig lättnad genom den stora förändring, som innefattas uti bruket af frimärken, så är det i mitt tycke olämpligt, att nu utsträcka fribrefsrätten till sådane, som förut icke varit i åtnjutande af denna rätt. Länsmanen har egentligen icke att i embetsväg korrespondera med någon annan, än med Konungens Befallningshafvande och kronofogden, och för dessa skrivelser har han redan portofrihet. Att vidare utsträcka denna rättighet, synes mig hvarken nyttigt eller behöfligt. Och huru skulle man kunna kontrollera att icke underslef beginges, om länsmännen finge rättighet att under form af fribref korrespondera med hvem de behagade?

Jag får af dessa skäl anhålla om afslag å Utskottets förslag.

Herr Nordenfelt, Enar Wilhelm: Jag kan icke annat än finna den gjorda framställningen särdeles billig. Länsmännen hafva äfven att korrespondera med domhafvanden, och dessutom få de sig ofta ålagdt att meddela handlingar från Konungens Befallningshafvande och dessa äro stundom af den beskaffenhet, att de böra kunna skickas i bref. En annan omständighet är, att postportot blifvit betydligt höjdt. Jag vill som exempel härpå anföra att förr kunde man som lösbref sända bref emellan Karlskrona och Kalmar. Det kostade endast 3 öre. Nu, sedan en poststation blifvit inrättad i Lyckeby, kostar samma bref 12 öre. Dessa omständigheter anser jag vara tillräckliga skäl för bifall till det, som är föreslaget. Jag förmodar, att det icke skulle blifva någon svårighet för postverket att emottaga dessa bref; men deremot blefve det en stor lättnad för kronobrefbärarne, ty jag kan egentligen icke klandra länsmanen derföre, att han, för att undvika att betala 12 öre för hvarje bref, flitigt använder denna brefbärare, och detta missbruk är vida vådligare, än det att något bref af enskild natur skulle komma att gå som fribref.

Jag tillstyrker bifall till Utskottets förslag.

Herr Ekenman: Jag instämmer med den siste värde talaren, och vill blott tillägga, att jag anser det vara af mindre vigt för länsmanen än för den brefbäringsskyldiga allmänheten att utsträckt fribrefsrätt erhålles, ty det är klart, att då denne tjänsteman icke har fribrefsrätt, så befordrar han brefven genom kronobrefbäraren. På dessa skäl anhåller jag om bifall till förslaget.

Herr Hasselrot: Jag ber att få instämma med den siste talaren. Jag ber också att med ett exempel få upplysa, huru betungande denna brefbäringsskyldighet kan vara. I min domsaga finnas två länsmän, båda boende temligen långt från kronofogden. För att nu få ett bref till

till mig, måste det först gå till kronofogden, och derföre hafva de måst inrätta en brefbäringspost två gånger i veckan, och stundom oftare på dessa stora afstånd. Detta medför en stor olägenhet för häradet, och hade länsmanen fribrefsrätt, så kunde denna omväg undvikas, och Staten skulle icke förlora något derpå. Jag anhåller om bifall till Betänkandet.

Grefve Mörner: Den siste talaren synes mig med sitt exempel hafva bevisat mera för min sak än för sin egen. Han sade nemligen, att det skickades bref från länsmanen till kronofogden och från kronofogden till den värde talaren. Enligt nu gällande föreskrifter har länsmanen fribrefsrätt för skrivelser till kronofogden och om han icke begagnar sig af densamma, så torde särskildta förhållanden härtill förändra, hvilka kunna verka att han lika litet gör det vid andra skrivelserns afsändande. En talare har yrkat bifall derför, att en del länsmän icke efterfölja de föreskrifter, som äro gifna i afseende på kronobrefbäringen.

En landshöfding kan och bör se till att länsmännen följa hvad stadgadt och påbudet är; men sitter flatheten vid styret, så kan man icke vänta sig, att några lagar efterleivas, och brister afhjelpas ej heller då genom förändring i föreskrifterna. Jag fortfar i yrkande om afslag.

Friherre Tersmeden: Lika med Grefve Mörner anser jag, att denna rätt borde inskränkas, och minst tror jag det vore lämpligt att utvidga den för de lägsta tjänstemännen. Det kan hända, att den missbrukas och att genom ett bifall till denna framställning en ytterligare lockelse dertill kunde uppkomma. Hvad länsmännen beträffar, äro de att betrakta som lagens armar, och äro icke i behof af den föreslagna fribrefsrätten, då skrifgöromålen egentligen skötas af kronofogdarne. Jag tror ej heller, att kronobrefbäringen mycket skulle minskas, enär breffen ändock alltid komma att på detta sätt fortskaffas till närmaste poststation.

På dessa skäl får jag anhålla om afslag.

Herr Almquist, Erik Victor: Jag kan icke neka, att i flera fall kan vara behöfligt för länsmännen att få en utvidgad fribrefsrätt i synnerhet i Norrland, och jag skulle derför velat understödja detta förslag, såvida det icke blifvit mig meddeladt, att en förändring i denna rätt redan är föreslagen och beroende på Kongl. Maj:ts pröfning. Under sådana förhållanden anser jag icke lämpligt att bifalla Utskottets förslag, och röstas derför för afslag.

Herr Hasselrot: Jag ber att först få bemöta det skäl för afslag, som den siste värde talaren androg, nemligen att denna fråga redan vore beroende på Kongl. Maj:ts pröfning. Jag anser just derför så mycket vigtigare, att Kammarren uttrycker sina åsichter.

Jag har begärt ordet för att få nämna några ord med anledning af hvad den värde talaren till höger yttrat. Det är nog sannt, att länsmännen hafva fribrefsrätt till kronofogden; men det drager ofta för lång

tid att på detta sätt fortskaffa brefven, och därför har man måst inrätta den af mig omnämnda postgången 2 gånger i veckan.

Jag kan icke se annat än att ett bifall till förevarande Betänkande skulle bereda allmänheten en fördel, utan att förorsaka Staten någon kostnad. Kontroll måste naturligtvis finnas, och således fruktar jag ej missbruken samt vet ej heller hvarför man skulle kunna befara, att dylika skulle mera utöfvas af länsmännen än andre tjenstemän.

Jag upprepar min anhållan om bifall.

Friherre Staël von Holstein: Om ett bifall till Betänkandet kunde medföra upphörande af brefbäringsskyldighet eller åtminstone någon betydligare minskning deri, så skulle jag dertill gifva min röst. Men då icke så är förhållandet och jag hyser den åsigt, att fribrefsrätten bör i allmänhet så mycket som möjligt inskränkas, så får jag anhålla om afslag.

Herr Caspersson: De, som yttrat sig på bifall, hafva egentligen fäst sig vid de fördelar, som härigenom skulle uppstå för de brefbäringsskyldige. Jag tror, att det skulle medföra lika stora fördelar för det allmänna. Det händer ofta, att under en ransakning länsmannen blir ålagd att till ett urtima ting inskaffa upplysningar och det skulle gå mycket lättare, om han hade fribrefsrätt och derigenom kunde undvika alla de omvägar, som nu måste göras, hvarigenom Kronan får vidkännas betydligt drygare kostnader för fångtransporter och traktamente, utom den tidsförlust, som vållas.

På Öland skulle det vara mycket svårt, om icke länsmännen hade fribrefsrätt. Jag vet ej på hvad grund, men der förhåller det sig så, att jag ser dem alltid få bref med fripost. Skulle dessa bref först skickas öfver sundet till Kongl. Maj:ts Befallningshafvande och derifrån åter till mig, skulle det kunna dröja månader.

Jag har ansett mig böra påpeka detta, och får förena mig med dem, som yrka bifall.

Herr von Koch: Jag är förekommen af den siste värde talaren. Liksom han tror jag, att det skulle lända till besparing för Kronan, om länsmännen hade fribrefsrätt. Nu hafva de denna rätt för skrivelser till Konungens Befallninghafvande och kronofogden, hvaraf följden blir, att bref, som skola till domaren eller andra personer, skickas för att inbespara egna kostnader till kronofogden, och härigenom blir kronofogdekontoret ett slags postkontor för länsmannen. Hvad kontrollen beträffar, så skulle det icke blifva något nytt, då de redan till en viss grad hafva fribrefsrätt. Jag tror icke, att man har mera skäl att befara missbruk i denna väg af länsmännen än af andra tjenstemän, i synnerhet som länsmännen mer än de fleste äro åtkomliga för tjenstefel.

Det skäl, som blifvit andraget, nemligen en under Kongl. Maj:ts pröfning hvilande omreglering af fribrefsrätten, tror jag tala mera för än mot bifall, ty det kanske blir svårt nog att lemna denna rätt, om Representationen nu afslår den. Jag vet icke huru man kan bestrida, att den föreslagna utsträckningen i fribrefsrätten minskar kronobrefbäringen. Jag förmodar, att många motioner vid denna riksdag blifvit väckta,

som visa huru tungt detta besvär är. Jag kan nämna, att vid en min egendom är brefbäringsskyldigheten ett större onus än den allmänna bevillingen.

Jag får på dessa skäl tillstyrka bifall.

Grefve Mörner: Då man i Norrland, der afstånden äro så stora, kan hjälpa sig utan både kronobrefbäring och fribrefsrätt, så kan jag icke tänka mig ett mera talande bevis för obehöfligheten af den nu gjorda framställningen och det så mycket mera, som i den förut nämnda orten länsmännen i vissa fall utöfva kronofogdebefattning. En annan talare anförde som skäl till bifall, att, om icke fribrefsrättighet bevilljades länsmännen, så skulle t. ex. en länsman på Öland, för att få ett bref till den derstädes boende domaren, först skicka detsamma öfver sundet till Konungens Befallningshafvande. Detta exempel kan jag ej rätt fatta. Mig förefaller det högst besynnerligt, att nämnde talare glömt, att det på Öland finnas två kronofogdar, till hvilka länsmännen kunna vända sig och genom hvilkas försorg brefven sedan kunna till domaren befordras. Af Utskottets Betänkande inhemtas, att genom redan gifna författningar hafva länsmännen fribrefsrätt till Konungens Befallningshafvande och till kronofogden; men skola i öfrigt, om sådant utan olägenhet kan ske, begagna ordinarie posten. Jag kan icke finna något skäl att ändra dessa stadganden därför, att länsmännen på ett eller annat ställe missbruka rättigheten att genom kronobrefbäringsskyldige få sina skrivelser fortskaffade. Länsmanen skall icke vara kronofogde, och dertill kan det leda, om honom tillåtes att afgiftsfritt och efter eget godtfinnande korrespondera med hög och låg.

Jag fortsätter mitt yrkande om afslag.

Herr Caspersson: Med anledning af den anmärkning, som en värd talare framställt, ber jag blott att få säga, att, om länsmanen vid ett sådant tillfälle, som förut är omnämndt, skulle först vända sig till kronofogden, så skulle genom denna omväg tidsspilla bli för ännu större.

Herr Hasselrot: Jag ber om förlåtelse, att jag ännu en gång begärt ordet.

En länsman vänder sig direkte till domaren för att få snart svar, emedan det mången gång skulle draga alltför mycket ut på tiden att först vända sig till kronofogden. Han måste då skicka sitt bref till domaren med en kronobrefbärare, som har ända till 6 mil att gå. Hade länsmanen nu fribrefsrätt, så kunde han med posten få lika fort svar och brefbäraren sluppe att springa dessa 6 mil.

Jag upprepar min anhållan om bifall.

Sedan öfverläggningen härefter förklarats slutad samt Herr Grefven och Talmannen upptagit de derunder gjorda yrkanden å dels antagande af Andra Kammarens beslut i ämnet och dels afslag derå; framställde Herr Grefven och Talmannen proposition på beslutets antagande och, då dervid svarades många ja jemte några nej, förklarade sig hafva funnit ja öfvervägande.

Föredrogs ånyo Andra Kammarens den 16 och 17 dennes bordlagda protokollsutdrag N:o 236, med delgifvande af Kammarens beslut öfver dess Tillfälliga Utskotts Utlåtande N:o 27, rörande fråga om en tack-sägelseskritvelse från Riksdagen till Kapitenen John Ericson i Amerika.

Grefve af Ugglas: Hvar och en Svensk måste känna sig icke blott glad, utan stolt öfver den utmärkelse, som Herr Ericsons snille dragit öfver Svenska namnet, och jag erkänner villigt den vinst, som i synnerhet genom hans sista uppfinning, monitorerna, är äfven vårt land tillskyndad. Derjemte glädjer det mig, att finna hos Herr Ericson, att, oakadt en längre frånvaro, hans kärlek till fosterlandet är lika varu, och härpå har han lemnat bevis sednast genom den värderika gåfva han lemnat oss. Härfür har likväl af Konungen redan ett vedermåle af Nationens tacksamhet blifvit lemnadt, och för min del anser jag, att hvad som härutöfver skulle göras icke vore riktigt. Vi må ihågkomma, att hvad här föreslås, är den största nationalbelöning, som ett samhälle kan gifva, och jag frågar, hvad skulle man kunna gifva skönare, om i farans stund Ericson komme hit, och genom sitt snille bidroge att värna vår sjelfständighet?

En sådan skrifvelse vet jag icke blifvit afgifven sedan 1809, och jag får säga, att det strider emot mitt Svenska sinne, att man skulle anse kärleken till fosterjorden vara något så sällsynt, att den behöfver på detta sätt belönas.

Med fullt erkännande af Herr Ericsons förtjenster, anser jag mig dock på grund af dessa skäl böra afstyrka afsändandet af en sådan skrifvelse.

Herr Casperson: Då jag begärde ordet, var det för att fästa uppmärksamheten på ett förhållande, som hos mig väckt tvekan om lämpligheten af den föreslagna åtgärden. Grundlagen innehåller, att Riksdagen är Svenska folkets representant. Men det måste afse att representera i förhållande till Regeringen; mot utlandet representeras Svenska Nationen af Kongl. Maj:t. Jag tror derføre, att en nationalbelöning kommer lämpligast från Regeringen, och att det vore en öfverträdelse, om icke just af grundlagen, så åtminstone af det passande, om denna belöning komme från annat håll. Jag får derføre tillstyrka afslag.

Herr Hasselrot: Då ingen uppträdt till försvar för det förslag, som blifvit väckt, får jag göra det, och på de skäl, som den förste tälaren anført för ett afslag, vågar jag anhålla om bifall. Konungen har uttryckt sin tacksamhet, det återstår nu för folket att göra det.

Herr Bennich: Med all aktning för de formela betänkligheter, som äro yttrade mot denna skrifvelses afsändande, tror jag dock, att förhållandena äro så utomordentliga, mannen i fråga så stor, att en sådan åtgärd icke blott låter försvara sig, utan är fullt berättigad, att af Riksdagen vidtagas. Jag tillstyrker bifall till Andra Kammarens beslut. Det är för utomordentliga fall, som sådana skrifvelser böra sparas. Det är så nu. Ericson är en stor man, utmärkt genom sina för-

tjenster och sitt fosterländska sinne, men som, föga understödd då han först uppträdde, snart sagdt drefs härifrån, för att i andra länder söka verksamhet för sitt snille, och stöd för sin förmåga. Denne man förtjenar väl, att, sedan han blifvit erkänd af hela världen, äfven blifva det af sitt eget land mot slutet af sin bana.

Jag tror, att, om äfven större förtjenster kunna komma att belönas, han dock väl gjort sig förtjent af denna och får derföre tillstyrka bifall.

Herr Fåhræus: Äfven jag är icke alldeles nöjd med den form, som Andra Kammaren genom denna adress gifvit åt den tillämnade hyllningen. Det kan emellertid icke förnekas, att det erkännande af landsmäns högaktning, som dermed är afsedt, är väl förtjent, och jag tror, att denna Kammare är lika benägen som den Andra, att erkänna det. Det är dessutom ett särskildt förhållande, som härvid synes mig böra tagas i betraktande. Det finnes nemligen ingenting, som hindrar Andra Kammaren att aflåta denna skrifvelse, äfven om Första Kammaren icke deltagar deri. Detta skulle vara en förödmjukelse lika mycket som en lugnad för den utmärkte mannen; förödmjukelse nemligen derigenom, att Första Kammaren vägrat sitt deltagande i ärebetygelsen; och jag kan derföre, om jag ock icke gillar formen, ej annat än tillstyrka bifall till förslaget.

Friherre Tersmeden: Ingen kan mer än jag erkänna Herr Ericsons förtjenster, och jag vore färdig att gifva hvilken uppmuntran, och hvilket erkännande som helst, utom detta. I detta afseende instämmer jag med Grefve af Ugglas, att en så beskaffad adress från Representationen är något så ovanligt, att, oaktadt de stora förtjenster, som Ericson ådagalagt, äro de dock icke i den rigtning och af den beskaffenhet, att Svenska folkets representanter böra afgifva en sådan adress, så att i den form, det framkommit, anhåller jag om afslag.

Herr Ekman: Gustaf: Det har blifvit yttradt, att en tacksägelse-adress, sådan som den nu föreslagna, skulle utgöra den högsta belöning; och hvad skulle då återstå att lemna för någon ännu större förtjenst? Jag erkänner, att detta är ett skäl att fästa sig vid; men å andra sidan finner jag mig uppmanad, att lyssna till hvad en annan talare yttrat, nemligen att Andra Kammaren är oförhindrad att aflåta detta erkännande, äfven om Första Kammaren icke vill deri deltaga.

Jag vet väl, att andre män kunnat bringa vårt fosterland tjenester af högre penningevärde; men här är det icke penningar man har att fästa sig vid, utan det är den store mannens fosterlandskärlek, som bör uppmuntras, på det vi må kunna få flera, som träda i hans fotspår. Han har själf alltid lefvat för idéer, och icke högt skattat penningens värde. Det är onekligt, att Sverige står till honom i stor förbindelse. Han har offrat tid och medel för att fylla det, som fosterlandskärleken manade honom till. De fleste skulle ansett sig hafva förvärfvat ett nytt fädernesland; men det har icke han. Under sådana förhållanden tycker jag det ej vore för mycket, om Statsmagterna sade honom tack. Från Kongl. Maj:ts sida har det skett, och på ett sätt,

som för honom har ett högt värde; men som icke lika mycket värderas i hans nya fädernesland. Nu är det Representationens tur, och jag tror derföre det vara skäl, att Första Kammaren instämmer i det beslut, som den Andra i detta afseende fattat.

Herr Heijkensköld: Jag har begärt ordet, endast för att på de redan anförda skälen tillstyrka bifall till förevarande förslag.

Grefve Mörner, Carl Göran: Den förtjenst Kapten Ericson inlagt om vetenskapen och den glans han spridt öfver Svenska namnet har ingen ifrågasatt; alla hembära honom derför sin tacksamhet. Men en annan fråga är, om hans förtjenster om Sverige äro så framföra andra framstående, att man deraf har anledning till utdelande af en belöning, sådan som den föreslagna. En föregående talare har velat nästan kasta en förebråelse öfver Sverige, derför att detta land icke förut understött Ericson. Jag vet icke huru sådant skulle tillgått, då Ericson icke sökt eller begärt något sådant. Han har tillbragt sin mesta tid utomlands och egnat sig åt mekaniska uppfinningar, hvaraf hela världen och äfven han sjelf dragit nytta. Om denna belöning skall besparas till för fäderneslandets viktiga tjänster och uppoffringar, så synes mig något för mycket att nu ifrågasätta den. Man kan inom landet uppleta personer, som gjort lika mycket, och för hvilka tacksamheten dock inskränkt sig till att icke rent af visa dem otack. Vi hafva andra stora namn bland oss, och jag vet icke hvarför icke dessa män äfven borde ifrågakomma till belöning. Kanske derför att de äro oss för nära, att deras tid här förflutit under försakelser och med knapp utkomst och att, då de stå vid slutet af sin bana, dem icke återstår annat, än den glans, som hela Europas beundran spridt öfver deras namn. Vi hafva i Upsala en sådan man; hans namn behöfver jag icke nämna. Det är icke till utförande af förstörelseverk han egnat sin verksamhet, utan till vetenskapliga forskning, till mensklighetens gagn; och detta måste väl vara något mer. Jag skulle derföre tro, att, med fullt erkännande af Herr Ericsons förtjenster och den ära han spridt öfver sitt fädernesland, man likväl icke borde vidtaga den ifrågasatta åtgärden. Hvad beträffar den omständighet, att Andra Kammaren skulle kunna särskildt aflåta en skrivelse, kan jag icke anse detta vara ett fullgiltigt skäl för att Första Kammaren skulle instämma i beslutet.

Friherre Bildt: Om man vid detta tillfälle finge lyssna endast till känslans röst, skulle äfven jag vilja biträda det förslag, som är i fråga. Det vore en kär anledning att få uttala min beundran och högaktning för en man, som gifvit så vackert prof på snille och fosterlandskänsla. Men frågan har äfven en annan sida, och vi få icke glömma att iakttaga hvad som tillkommer oss ur konstitutionel synpunkt. Jag delar de åsigtter en talare i min närhet uttalat, att det icke tillhör Representationen att genom uttryck af beröm eller klander ingripa i en dom, som icke tillkommer den genom grundlagen. Det är gifvet, att uttalande af tacksägelser i Svenska folkets namn endast tillkommer Regeringen, som representerar oss, så väl i förhållande till utländska magter, som enskilda personer. I annat fall skulle Riksdagen ju äfven utdela andra

utmärkelser, som nu tillkomma Kongl. Maj:t att gifva. Utomordentliga fall kunna väl tänkas, då både Konung och Riksdag böra lemna sin tack till en person, som offrat allt på fäderneslandets altare. Men fastän man måste skänka Herr Ericson sin beundran och tacksamhet, kan man dock icke annat än erkänna att hans förtjenster icke äro så utomordentliga, att man måste inslä på en alldeles ny väg för att erkänna dem. Jag har med dessa ord velat uttrycka de skäl, som hindra mig att bifalla den gjorda framställningen. Man har sagt, att, om Andra Kammaren aflät en sådan skrifvelse, utan att Första Kammaren deruti deltog, det skulle bli en förödmjukelse i stället för en uppmuntran. Just detta bevisar ju endast, att Andra Kammaren icke kan aflåta en sådan skrifvelse ensam, och att det icke kommer att ske utan Första Kammarens bifall. Detta synes mig vara ett ytterligare skäl för Första Kammaren, som icke bör allt för lätt låta förleda sig af sin känsla, utan alltid se på hvad som är strängt konstitutionellt lagenligt, att icke bifalla den gjorda framställningen, hvilken jag för min del härmed tager mig friheten afstyrika.

Grefve von Platen: Om jag uppträder i en rigtning, motsatt den som inom denna Kammare synes vilja göra sig gällande, är det icke för att genom någon förlängd diskussion söka åstadkomma ett beslut, som — jag antager det som möjligt — med några få rösters öfvervigt vore ett godkännande af hvad Andra Kammaren beslutat. Dermed vore den man, som med hela sitt hjerta är fästad vid fäderneslandet, illa betjent. Jag har blott ansett mig skyldig att upplysa, då Kapten Ericsons meddelanden till Sverige skett genom mig, att jag anser dessa meddelanden vara af största vikt. Jag kan icke neka att den, som gör sig förtjent af fosterlandet på fredlig väg, borde hafva större anspråk på tacksamhet än den, som, genom förstörelseredskaps åstadkommande, gör det i krigiska värf; men det hindrar icke att, sådan som verlden nu är — och den tycks icke snart vilja ändra sig, — den, som bidrager att sätta sitt fädernesland i tillfälle att försvara sin sjelfständighet, bör vara föremål för detta lands fulla tacksamhet. Att Ericson med ospard nit sökt gagna sitt fädernesland, har jag icke hört förnekas; men det förefaller mig dock, som om man icke nog uppskattat detta. Jag lennar derhän, om Andra Kammaren kan ensam aflåta en skrifvelse; men det kan icke undgå att glädja den man, som med sitt hjertas hela värma är fästad vid fäderneslandet, då han erhåller underrättelse om att frågan varit å bane och Andra Kammarens beslut derom. Det har blifvit häntydt derpå, att det funnits personer, som gjort lika mycket för fäderneslandet, som Ericson, utan ett sådant erkännande, som nu är i fråga. Jag vill icke förneka, att sådana personer funnits, men jag erkänner, att jag nu icke kan påminna mig någon. Jag har härmed endast velat uttala min uppfattning om Ericsons förtjenster om fäderneslandet.

Friherre von Schwerin: Till en början ber jag att få förklara, att ingen kan högre än jag uppskatta Kapten Ericsons förtjenster, hans snille och fosterlandskärlek. Men det synes mig dock icke nog för att rättfärdiga den åtgärd som blifvit ifrågasatt. Det är klart, att, om Representationen skulle kunna berömma, borde den äfven kunna klandra; och

detta vore ett steg att införa regerande ständer. Det är något som säger mig, att det icke vore takt, att första gången Representationen är samlad efter den nya Riksdags-ordningen vidtaga en åtgärd, som skulle ingripa i rättigheter, hvars utöfvande hittills uteslutande tillkommit Konungen. På dessa skäl förenar jag mig med dem, som anse den ifrågasatta skrifvelsens affåtande icke vara lämpligt, och anhåller om afslag å förslaget derom.

Grefve Mörner: Den näst siste värde talaren kunde icke erinra sig någon, som kunde sättas i jemförelse med Kapten Ericson i afseende på förtjenster om fäderneslandet. Jag ber då blott att få i hans hågkomst återkalla minnet af hans egen far.

Sedan öfverläggningen härefter förklarats slutad, samt Herr Grefven och Talmannen upptagit de derunder gjorda yrkanden å dels antagande af Andra Kammarrens i frågan fattade beslut och dels afslag derå, framställde Herr Grefven och Talmannen först proposition på beslutets antagande, hvarvid svarades många ja, blandade med nej, och sedermera proposition på afslag derå, då svaren utföllo med många nej, blandade med ja; hvarefter och sedan proposition på antagande af beslutet blifvit förnyad samt besvarad med många ja, blandade med nej, Herr Grefven och Talmannen förklarade sig nu hafva funnit ja öfvervägande.

Grefve Mörner, Carl Göran: Jag nedlägger min reservation mot det fattade beslutet och äfven deremot, att man bestämdt en annan form för expedierandet af detsamma än den genom grundlagen fastställda. Beslutet innehåller nemligen att skrifvelsen skall undertecknas af Herrar Talmän och vice Talmän; då deremot grundlagen säger, att alla Riksdagens beslut skola undertecknas endast af Talmännen.

Föredrogos men begärdes af flere ledamöter ånyo på bordet Lag-Utskottets den 17 dennes bordlagda Utlåtanden:

N:o 65, i anledning af väckt motion, om vissa stadganden till ordnande af jordegares och arrendators ömsesidiga rättsförhållanden;

N:o 66, i anledning af väckt motion om upphörande af frälsemäns forum privilegiatum; och

N:o 67, i anledning af väckta motioner, åsyftande ändringar i Kongl. förordningarne den 21 Mars 1862, om kommunalstyrelse på landet, om kommunalstyrelse i stad och om landsting.

Föredrogos men begärdes af flere ledamöter ånyo på bordet Andra Kammarrens den 17 dennes bordlagda protokolls-utdrag:

N:o 263, med delgifvande af Kammarrens beslut öfver dess Tillfälliga Utskotts Betänkande N:o 28, i anledning af väckta motioner angående förändrade grunder för embets- och tjenstemäns aflöning, samt om ändring i gällande författning rörande expeditionslösen; och

N:o

N:o 264, med delgifvande af Kammarens beslut öfver dess Tillfälliga Utskotts Betänkande N:o 29, i anledning af återremiss af Utskottets Betänkande N:o 7.

Greve Cronstedt: Jag anhåller, att Kammaren ville bevilja mig fjorton dagars ledighet från riksdagen från den 21 dennes, för angelägna tjenstegöromåls skötande.

Denna anhållan bifölls.

Anmäldes och bordlades Stats-Utskottets Utlåtande N:o 72, i anledning af väckta motioner, angående skjutsningsbesvärets ordnande m. m.

Kammaren åtskiljdes kl. $\frac{3}{4}$ 12 f. m.

In fidem
O. Brakel.

400